

1. De dreigende tsunami van virussen

De mogelijkheid dat er oeroude, gevaarlijke virussen uit de smeltende poolkappen vrijkomen, is onthutsend, griezellig reëel en wetenschappelijk onderbouwd.

In *Graan* wordt verwezen naar een oud artikel uit het gezaghebbende blad *New Scientist* van 4 september 1999. Dit artikel is daadwerkelijk gepubliceerd. In het artikel wordt een onderzoek beschreven naar zeer oude Tomaten Mozaïek Virussen die 500 tot 140.000 jaar in het poolijs vast hadden gezeten. Dit onderzoek toonde aan dat infectueuze, intacte virussen al die jaren geconserveerd konden zijn gebleven en na vrijkomen uit het ijs onverwachte epidemieën zouden kunnen veroorzaken. Ook het Nederlandse RIVM maakte indertijd melding van dit onderzoek.

Het onderstaande in *Graan* opgenomen citaat komt uit het artikel "Ziekte door het overleven van Calicivirussen in het poolijs" dat gaat over de publicatie in *New Scientist*. Het artikel is in 1999 verschenen in het '*Infectieziektenbulletin*' van de Inspectie voor Gezondheidszorg – jaargang 10 nummer 9 -. Het is geschreven door W. van der Poel, J. Vinjé en M. Koopmans, werkzaam bij het Microbiologisch Laboratorium voor Gezondheidsbescherming en het Laboratorium voor Infectieziekte-onderzoek, die beide onderdeel zijn van het RIVM.

'Invriezen in poolijs is een prima conserveringstechniek voor calicivirussen, en smelten van delen van de ijskap zou theoretisch kunnen leiden tot vrijkomen van 'oude' virussen. Daarmee zouden bovenstaande epidemieën kunnen worden verklaard. Dit is waarschijnlijk een grotere bedreiging voor de volksgezondheid dan het smelten van het poolijs.'

Niemand weet of en wanneer oude virussen uit de smeltende poolkappen de voedselketen zullen aantasten of anderszins onze gezondheid zullen bedreigen. Vooralsnog is het één van de vele onzekerheden die de opwarming van de aarde met zich meebrengt.

Er kan veel fout gaan als de temperatuur blijft stijgen, en het scenario dat in *Graan* wordt uitgewerkt is niet meer, maar ook niet minder dan één van de ontwikkelingen die ons wellicht te wachten staan. 'De klimaatverandering verlegt alle grenzen in de verkeerde richting,' merkte Al Gore al op.

Veel van de algemene informatie over virussen, die in *Graan* is opgenomen, is waarheidsgetrouw, evenals het schokkende relaas van de manier waarop illegalen werden ingezet om ten tijde van de vogelgriep kippen te ruimen en de vreemde anekdote van de kippenetende minister-president van Thailand.

Het citaat over de dreiging van biologische oorlogsvoering is letterlijk overgenomen uit het jaarverslag van de AIVD.